

Referat

Emne

4. møde i Task Force for Forebyggelse af Tvang i Psykiatrien

Mødedato

16. juni kl. 12-15

Sted

Islands Brygge 67, 2300 København S,
Sundhedsstyrelsen, Mødelokale 502

Deltagere

Nanna Skovgaard, Sundhedsstyrelsen
Dorthe Juul, Region Sjælland
Tina Gram Larsen, Region Nordjylland
Jakob Paludan, Region Midtjylland
Anne Mette Vind, Region Syddanmark
René Priess, Region Hovedstaden
Anne Sofie Bæk-Sørensen, Danske Regioner
Janet Samuel, KL
Preben Bøgelund, Aarhus Kommune
Lene Fjeldal Haaning, Gentofte Kommune
Eddie Göttisch, Kalundborg Kommune
Charlotte Egeblad, Gentofte Kommune
Anja Toxværd Rasmussen, Social- og Boligstyrelsen
Britta Bjerrum Mortensen, Styrelsen for Patientsikkerhed
Marie Frankov Nissen, Sundhedsdatastyrelsen (suppleant for Pernille Rosling)
Mathias Smed Larsen, Sundheds- og Kirkeministeriet (suppleant for Emilie Christensen)
Laura Lykkegaard Jensen, Sundheds- og Kirkeministeriet
Maria Hoffmann, EN AF OS ambassadør

Afbud:

Gülcan Güven Grud, Vejen Kommune
Camilla Laursen, Rigspolitiet
Marie-Louise Linneballe, Socialministeriet

Fra Sundhedsstyrelsen:

Julie Hagstrøm
Dorthe Goldschmidt
Sara Korngut
Ida-Marie Søby

16. juni 2026

Sagsnr. 05-0800-60/
Sagsbehandler IMVS

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S
Danmark

T +45 72 22 74 00
E sst@sst.dk
www.sst.dk

Referat

Punkt 1 Velkomst og dagsorden

Sundhedsstyrelsen bød velkommen til mødet og dagsorden blev godkendt. Der var en præsentation af Rene Priess fra Region Hovedstaden og Jakob Paludan fra Region Midtjylland som er nye repræsentanter i Task Force. Dertil var der en præsentation af Maria Hoffmann, ambassadør fra EN AF OS, der er tiltrådt som ny repræsentant for brugerperspektivet.

Punkt 2 Analyse af forløb der går forud for tvang

Social- og Boligstyrelsen og Komponent har udarbejdet to delanalyser om forløb der leder op til indlæggelse med tvang. Task Force har ved tidligere møder været orienteret om analysearbejdet og givet input til det. SBST og Komponent præsenterede på mødet centrale fund fra analyserne, som er færdige men endnu ikke offentliggjort.

Den første delanalyse tager udgangspunkt i data. Der har været et særligt fokus på genindlæggelser med tvang, da der her er et forebyggelsespotential. Blandt centrale fund er, at indlæggelser for børn og unge der bor på botilbud eller børne- og ungehjem generelt er kortere og at der er en stigning i tvangsindlæggelser i alderen 17-19 år.

Blandt de centrale fund er, at mange borgere ikke føler, at de har adgang til hjælp, der kan forebygge tvang, at de oplever mangel på et fælles sprog og en følelse af at skulle lære systemets sprog for at få adgang til hjælp, samt at tvang er traumatiserende, men kan være nødvendigt og livreddende.

Drøftelse

- Der bliver savnet en præcisering af, hvilken begrundelse, som ligger til grund for, at en borger bliver tvangsindlagt – om en person er i affekt eller kommer med en psykose. Det kan have betydning for, hvilke forebyggende tiltag der er tilgængelige og virksomme. Der var et ønske om, at det bliver muligt at angive årsag til tvangsindlæggelse på tvangsskemaet.
- Udfordringer kan kun løses gennem tværsektorielt samarbejde.
- Der er kan være et stort ansvar hos botilbuddet og det kan give mening at lytte mere til personalet på botilbuddet, der kender til borgeren.
- Nogle borgere har store rusmiddelproblematikker eller medicinsvigt.

Videre arbejde

- Det blev aftalt på mødet, at Task Force skal se de færdige analyser og at der skal være en drøftelse på næste møde i Task Force. I drøftelsen kan der blandt andet ses på de rammevilkår der gælder for hhv. botilbud, psykiatri og politiet. Dertil en drøftelse af sammenhængen mellem diagnoser og tvangsindlæggelser.

- Det blev på mødet drøftet, at Rigspolitiet går videre med muligheden for på tvangsskemaer at kunne krydse af om tvangsindlæggelse skyldes psykose eller anden årsag, så der kan differentieres i de to grupper.

Punkt 3 Årsrapport og data for 2025

Sundhedsstyrelsen præsenterede centrale fund fra årsrapport for *Task Force for Forebyggelse af Tvang i Psykiatrien* for 2025, som blev udgivet den 22. maj 2026. Årsrapporten gør status på den nationale målsætning og aktiviteter i Task Force for 2025.

Status på den nationale målsætning

Regionerne har siden baseline (gennemsnit for 2021-2023) samlet reduceret antallet af bæltefikseringer, fastholdelser og akut beroligende medicin pr. 100.000 borgere med 13 %. Reduktionen siden 2024 er mindre markant (3 %). For børn og unge er der siden baseline sket et fald i de tre tvangsformer på 49 % pr. 100.000 børn og unge. For voksne er faldet på 8 % pr. 100.000 voksne. I 2025 er det samlede fald for børn, unge og voksne mindre, end det var i 2024, men antallet af episoder er stadig inden for målsætningen. Det er endnu for tidligt at konkludere, om denne udvikling er vedvarende, da der kun er data fra to år. For at nå målsætningen i 2030, skal antallet af episoder de kommende år reduceres med mindst 3,9 % årligt, svarende til et fald på 11 episoder pr. 100.000 borgere pr. år.

Status på aktiviteter i Task Force

I 2025 har Task Force arbejdet videre med at styrke samarbejdet på tværs af myndigheder med henblik på at nedbringe og forebygge anvendelsen af tvang. For at konkretisere arbejdet i Task Force blev der i 2025 udarbejdet et fælles overblik over indsatsområder og målsætninger (se bilag 3). Der har været afholdt to workshops med temaerne 'forebyggelse af tvangsindlæggelser fra bo-tilbud' og 'fokuspersoner'. Erfaringer peger på, at det tværsektorielle samarbejde er særligt afgørende, når der er tale om personer, der er udsat for gentagen tvang. Derfor blev det på 3. møde i Task Force besluttet at arbejde målrettet med fokuspersoner på tværs af myndigheder. Dette drøftes nærmere under punkt 4.

Drøftelse

Der var en kort drøftelse af data i årsrapporten.

- Det blev bemærket, at tallene for børn og unge er sårbare, fordi der er tale om en mindre population.
- Regionernes arbejde med den nye selvskade strategi kan være medvirkende til faldet i anvendelse af tvang for børn og unge.
- Det blev bemærket, at forhåndstilkendegivelser er vigtige og skal have fokus på, hvad der skal til for at forebygge tvang.
- Det blev bemærket, at der er et arbejde med at fastholde fokus på at tvang i psykiatrien skal nedbringes. Der ses variationer på afdelingsniveau, som ikke afspejles i de regionale opgørelser. Derudover er det et centralt fokus i det samlede tvangsforebyggende arbejde, at forebygge tvangsindlæggelser i et stærkt tværsektorielt samarbejde.

- Der var en kort drøftelse af regionale forskelle. Her delte Danske Regioner, at de igangsætter et arbejde med at kigge på regionale forskelle ift. tvangsindlæggelser og i første omgang med blik på Region Hovedstaden og Region Midtjylland.

Videre arbejde

- Danske Regioner vil dele resultater om regionale forskelle i tvangsindlæggelser med Task Force, når de foreligger.

Punkt 4 Regionale planer

Regionerne er blevet anmodet om at gøre status på planer for arbejdet med forebyggelse og nedbringelse af tvang for 2025 samt indsende nye planer for 2026.

På mødet var der et fælles regionalt oplæg om blandt andet fælles temaer på tværs af regionerne. Der er overlap i, at alle regionerne har en særlig opmærksomhed på *fokuspersoner*, men også variationer i andre indsatser der er igangsat. Flere regioner har også fokus på ledelse og tvang i somatikken. Herefter var der en runde med regionerne. Antallet af fokuspersoner varierer på tværs af regionerne, hvor Region Midt ligger højest.

Region Sjælland

Regionen ser stor effekt af deres interventionsteams, hvor somatikken kan 'kalde' på psykiatrien. Der er en udfordring med at kunne se retvisende data, når det gælder tvang i somatikken.

Region Midtjylland

Regionen arbejder særligt med at knytte partnerskaber sammen mellem det præhospitale, somatik og socialområdet. Dertil er der blandt andet fokus på styrkelse af selvskadeområdet og på lederforløb i forebyggelse af tvang.

Region Syd

Regionen har udvalgt tre fokusområder i arbejdet med forebyggelse af tvang frem mod 2023. Det første var selvskade og nu tager regionen fat i *patientens første døgn*. Det tredje fokusområde bliver *tværsektorielt samarbejde*. Arbejdet med selvskade har påvirket data med stor reduktion i tvang for unge under 26 år.

Region Nord

Regionen har brugt mange ressourcer på overflytningen til nyt sygehus. Der er stort fokus på vigtigheden af vedholdenhed og kontinuerligt fokus alle steder i organisationen. Der er stor opmærksomhed på, at arbejdet med fokuspersoner er vigtigt ind i forebyggelse af tvang.

Region Hovedstaden

Regionen arbejder udvalgte steder med at styrke kompetencerne hos personalet med ny viden om patienter med autismspektrumforstyrrelser. Dertil har regionen et fortsat fokus på det tværsektorielle samarbejde og på forebyggelse

af tvang ifm. somatisk indlæggelse. Regionen har ift. sidstnævnte en særlig opmærksomhed på at forebygge tvang ifm. patienter med rusmiddelproblematikker, da rusmiddelproblematik ofte ses at bidrage til udadreagerende adfærd og den deraf afledte tvang i somatiske behandlingsforløb.

Videre arbejde

- Der var enighed om et behov for bedre dataunderstøttelse for at kunne se retvisende data, blandt andet for at kunne difference på diagnoser og for at sikre korrekt registrering af data i somatikken. Dertil er der efterspørgsel på at se data på tværs af området politi, psykiatri og social-område.
- På baggrund af drøftelsen om mere retvisende data vil Sundhedsdatastyrelsen gå videre med dette.

Punkt 5 Konkret arbejde med fokuspersoner

På møde i Task Force den 8. december 2025 blev det besluttet, bl.a. på baggrund af den seneste workshop i oktober 2025, at iværksætte en konkret indsats på tværs af regioner, kommuner og politi til fokuspersoner. Det blev besluttet, at hver af de nuværende fem regioner har ansvar for at udvælge 10 konkrete personer, der har været udsat for meget tvang (fokuspersoner) og igangsætte et samarbejde om disse personer på tværs af myndigheder. Både voksne samt børn og unge kan være omfattet af målgruppen.

Drøftelse

- Alle regionerne er i gang med indsatsen, men er på forskellige stadier. Der er bred enighed om, at det er en vigtig indsats.
- Det blev bemærket, at det er vigtigt at huske at spørge borgeren, hvad de tænker der kan være medvirkende til at forebygge tvang.
- Region Syddanmark har udarbejdet et koncept for arbejdet, hvor det fælles ansvar er i centrum ligesom borgeren har en aktiv rolle i at finde på løsninger. Dette har Region Midt ladet sig inspirere af.
- Region Hovedstaden har gode erfaringer med facilitering af netværksmøder, som de gerne deler.
- Region Sjælland har gode erfaringer med netværksmøder, hvor der er respekt for hinandens fagligheder og man afprøver mere håndholdte løsninger for borgeren.

Videre arbejde

- Der var bred opbakning til, at vi arbejder videre med indsatsen og at det er vigtigt med erfaringsudvikling. Fokuspersoner skal derfor være væsentligste punkt på den kommende workshop og med en status på, hvordan det går på næste møde i Task Force.

Punkt 6 Orienteringer

a) Sundheds- og Kirkeministeriet

Sundheds- og Kirkeministeriet orienterede om sager ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Danmark er blevet dømt i en sag og har i sagen

”Klein mod Danmark” indgået forlig. En del af forliget er, at Task Force skal drøfte sagen på næstkommende møde med henblik på læring. Dertil blev der orienteret om en kommende sag, som har en særlig karakter, da den omhandler forhold på Sikringsafdelingen.

b) Sundhedsstyrelsen

Sundhedsstyrelsen orienterede om:

- a. **Brev fra Danske regioner:** Sundhedsstyrelsen har modtaget et brev fra Danske Regioner, der spørger til de regionale forskelle i tvangsindlæggelser.
- b. **Notat om forsøgsbehandling i psykiatrien:** Sundhedsstyrelsen arbejder på et notat, der skal ændre på forståelsen af, hvad forsøgsbehandling i psykiatrien er. Det er sendt ud til kommentering i regionerne.
- c. **Bestilling om smidiggørelse af udskrivningsaftaler og koordinationsplaner:** Vi er i Sundhedsstyrelsen ved at kigge på en smidiggørelse af udskrivningsaftaler og koordinationsplaner.
- d. **Afstigmatiseringsindsats målrettet politiet:** EN AF OS i Sundhedsstyrelsen har indledt et arbejde med Rigspolitiet om en afstigmatiseringsindsats målrettet politiet.

c) Styrelsen for Patientsikkerhed:

Der var ikke aktuelt nyt til orientering nyt fra styrelsen. Styrelsen for Patientsikkerhed efterspurgte et oplæg fra regioner og kommuner om tvang. Der var opbakning på mødet til at afholde oplæg for styrelsen.

Punkt 7 Kommende aktiviteter

Næste workshops er den **8. oktober**. Det blev på mødet aftalt, at den vil blive afholdt i Region Sjælland med et tema relateret til *fokuspersoner*.

Næste møde i Task Force er den **1. december** og afholdes i Sundhedsstyrelsen. Dagsorden for mødet er 1) status på indsats til fokuspersoner, 2) opsamling på workshop i efteråret, 3) drøftelse af sag ’Klein imod Danmark’ ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, 4) temadrøftelse.

Punkt 8 Eventuelt

Intet til eventuelt.